

NAPREJ.

Opomba.
Za vsako leto dvestopno
vrsto se plačuje:
5 kr. — ki se enkrat,
8 " — " dvakrat,
10 " — " trikrat
natisne, veče črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "
po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

Rokopisi se ne vračujejo.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 33.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Misli o narodnosti.

Spisal L. Vidmar.
(Dalje.)

Tudi moramo premisliti, da smo ustvarjeni za Slovane; pa naj se le silimo, vijemo in obračamo, kakor hočemo, nikoli ne moremo biti pravi Nemci, Lahi ali Madjarji, naj si tudi znamo govoriti njihov jezik tako, kakor ga oni sami znajo. Zato je gotovo boljše in lepše, da svoje duševne lastnosti rabimo na korist svojemu narodu, nego družemu, tujemu. Kakor želi vsak svoj imetek, svoje dragocenje zapustiti svojej družini, pa ne tujcem, tako moramo svoje duševne moči darovati svojemu narodu, ki ni drugzega, nego večja družina, med katero spadamo. Ko bi vsak narod našega cesarstva tako napredoval, gotovo bi se po tej meri razcvela vsa država; kajti le živi in krepki členi delajo zdravo in krepko celoto, in država potrebuje le navdušenih udov, a ne zaspancev. Nekteri se res izgovarjajo, da se ne morejo več narodno izobraziti, ker so prestari. Poglavitna reč je ljubezen do naroda, in ljubezen polajša vsako breme, vzlasti možem, ki so v krepkej dobi. Starci pa več ne delajo, ampak počivajo; torej o teh tudi ne govorimo. Kadar mož opominja, da je prestar, da bi se učil slovenskega jezika, takrat samo kaže, da je tožljiv in len. Ni spodobno bistroumnim možem govoriti kaj tacega, kar bi se le slabemu stareu prizaneslo. Vzlasti vi Slovenci, ki ste ali nemški, ali pa laški izobraženi, premislite, da prav ta vaša omika vam ni ovira, temuč velik pripomoček, da se laže naučite jezika, kterega koli si bodi, vzlasti pa maternega. Saj vedno še nosite v sebi kolikor toliko svojstva slovanskega jezika; torej ne potrebujete drugzega, nego da se vadite in pridno berete. — Vi bogata gospôda pa, ki morda nečete kaliti svojega dušnega miru, odprite zaklade, in podpirajte naprave narodnega razvijanja. Vsaj v tem oziru hodite po stopinjah g. Strosmajerja; ali pa tudi posnemljite Grke denašnje dobe, ki vseučilišču v Atenah pogostoma zapuščajo več ali menj podpore, ko umró doma ali v tujih deželah, in tako najsvetlejši pričajo svetu, kako ljubijo svoj narod. Ne podmécite, da je odločena le mladina, da izobrazuje jezik in oslavlja svoj narod. Res je, da se mladina laže vnevlje za lepe in visoke misli; pa tudi je res, da mladina posnemlje starejše ljudi. Ciceron, Demosten in drugi stari govornici, kadar so naganjali narod, naj sklène ali storí kaj veličanskega, opirali so se na svoje predede, na „majores,“ ki so jih priporočali posnemati; pa niso govorili zastonj. Ciceron veli: „videte ergo Quirites, ne, ut illis (majoribus) pulcherrimum fuit tantam vobis gloriam relinquere, sic vobis turpissimum sit, illud, quod accepistis, tueri ac conservare non posse;“ t. j. torej gledite Rimljanje, da, kakor je bilo unim (sprednikom) na preveliko

lepoto, da so vam zapustili toliko slavo, ne bode vam na preveliko sramoto, ko bi ne mogli varovati in hraniti, kar ste prejeli. — Ako bi imeli mi take, za narodnost goreče prednike, mogli bi tudi mi tako ponosno in krepko govoriti, a ne bili bi v tacih zadregah in težavah. Ker pa nismo tako srečni, skrbimo vsaj, da bode naše moško prizadevanje za narodno reč lep izgled slovenskej mladini; da se bodo znananci radostno opominjali sedanjega časa, našega truda in boja. Varujmo se prihodnjega očitanja, da se nismo prijeli ugodne prilike; zgodovina je neizprosna, neusmiljena sodba.

Zdaj vzemimo na vrsto druga poročstva, ki so tudi jako podpirajoča, da to plemenito misel okrepčamo in vnesemo v javno življenje. Rotek pravi, da svoboda je mati vsega, kar je lepo in veliko. Če je to res, potem je svoboda gotovo prvi pripomoček narodnemu razvoju. To je tudi lahko razumeti, ker v svobodnej državi vse dobre dušne moči in lastnosti lahko hodijo na dan; ker se pametnim narodovim željam hitro ustreza; ker se mnogotere naprave narodnega izobraževanja lahko ustanavljajo pod zakonitim varstvom deželnih zborov, svobodnega tiska in sploh pod brambo javnega življenja. Oziraje se po svetu vidimo, da ima le v svobodnih državah narodnost vspeh, ki jo povzdigne do najviše stopinje izobraženosti. Resnico teh besed nam pričajo Grci stare in tudi nove dobe, Angleži, Francozi itd. Pri narodih pa, ki nimajo svobode, zaostaja narodna omika. To se najžalostnejše kaže nad ubozimi južnimi Slovani pod strašnim turškim jarmom. Da pa le količkaj odneha stiska, narod hitro oživlja, ter začenuja gibati na vse strani. To dan denes kažejo Madjarji, Čehi, Rusi, Hrvatje in Srbje pod knezom Mihaelom. Logično je torej, da je vsem Slovanom, vzlasti pa nam Slovincem, prva politična potreba in dolžnost, da smo svobodoljubi. Kdor koli hoče dobiti, česar želi, mora prijeti se potrebnih pripomočkov, in rabiti jih. (Konec prih.)

Govor kneza in vladike g. dr. Vidmarja.*)

Menim, da mi je ustava v slavnem deželnem zboru prav za to dala sedež in glas, da bi verskim koristim bil zastopnik. V preozkej zvezi z verskimi zadevami so osobne zadeve, ne materijalne, ampak osobne zadeve in razmerja duhovnih. Katoliška, pa tudi vsaka druga nam do zdaj znana vera, ki razodeva, v kakošnem razmerji stoji človek do Boga, potrebovala je, brž ko je prestopila ozke meje osobnosti, sredništva, katero je bilo dano posebnim osobam, ki so bile skoraj vedno svečeniki (priester), kterim se pri nas pravi največ

*) 24. dan marca, ko je šlo za to, ali bi v srenji smeli kaplani voliti ali ne. Mislimo, da ustrežemo bralcem, če jim ta govor ves podamo.

duhovni, ker imajo ta posel, da izobražujejo duh méroma do Boga. Da so pa duhovni bistven del državne družčine, to je do zdaj pripoznala še vsaka vlada, vzlasti pa avstrijska, ki se je vsa stoletja kazala katoličanstvu kakor zavetje — dasitudi so se tej besedi ustavljali pri nekej priliki. V zgodovini so znani mnogi boji, ktere je imela avstrijska vladarska hiša za to, da bi se katoličanstvo ohranilo po Evropi. To pa tudi priča, ker je pri vsakej slovesnej obliki v pisavi navada taka, da se duhovski stan povsod najprvo imenuje, kakor tudi tukaj v §. 1. srenjskega zakona. Tudi Nj. veličanstvo je najprvo préd-se pustilo duhovne, ko je blagovolilo vladarski posel opravljati. Da torej duhovščina tako sme vdeleževati se pravice in svobod državljanske družčine, tega ne bode nihče kratil. Prvi §., ki ga je nasvetovala vlada, tudi je obveljal brez ugovora, le zarad kaplanov se je opominjalo, dokler sem jaz bil tukaj, nekaj malega, potem pa toliko, da se je potrebno zdelo, naj se ta §. še enkrat presodi. Za to, da bi se ta reč razložila, in da bi se poznejše kaj napek ne razumelo, menim, da smem na vse ugovore nekoliko ozreti se, ker so prav to zahtevali, da bi kaplani ne smeli v volilstvo. Kar se tega tiče, mislim govoriti po nekacem naravnem redu; torej najprvo starost. Znano je, da bi noben duhoven ne imel biti pred 24. letom posvečen; če je pa kateri vendar le posvečen, mora mu to vladika (škof) posebno dovoliti, in še le potem, ko je 23. leto uže dopolnil. Duhovnik se torej v službo pošlje po tem še le, ko je dorastel tista leta, v kterih sme po vseh državljanskih zakonih izobraženih držav opravljati vsak posel, s kterim se družijo kake pravice. Če se v 23. letu kdo oglasi, da bi rad bil za polnoletnika pripoznan, težko da bi se mu odreklo. Menim torej, da kaplani, ko se pošiljajo v službo po 24 let stari, ali nekteri po 23 let, vendar uže imajo tako starost, kakoršne je treba tacemu opravilu, kakor je volitev srenjskega odbornika, vzlasti če premislimo, kako so naše srenje osnovane, — da je torej vsak duhoven toliko star, da mu je lahko upati, da bode vedel presojeti, ali je ta ali uni mož, ta ali uni srenjčan pripraven, da bi dobro skrbel za srenjske zadeve. Če premišljamo izobraženost, ni dvomiti, da po našem učilnem redu, ki ga je tudi potrdila država, mora 16 let učiti se, kdor se ima posvetiti za duhovnega. V srenjski red so sprejeti viši učitelji, in dalje je govorjenje, da tudi „dvorni, državni, deželni in uradniki javnih zakladov.“ Med le-temi je gotovo prav dosti tacih, ki se niso učili polovice tistega časa, ki ga potrebuje duhovnik. Tudi je tukaj znano, kar je méni zakon, od kterega se le pri posameznih izimkih odmaknem, da nihče ne more v bogoslovje brez zrelotnega izpraševanja, torej nihče, kdor bi ne mogel tudi na vseučilišče stopiti. Kako bi se torej mogel kaplan postavljati zad za učitelja ali pisarja, ki se je komaj preučil kaka dva gimnazijska razreda, ali če morda tudi pol gimnazije, vzlasti pa za učitelje, ki hodijo po dve leti v pripravništvo, potem naredé malotéžno škofijsko izpraševanje, in pridejo največ še pred 23. letom za učitelje; kako bi duhovni tedaj spodobno mogel biti zad za take postavljen? Kaka razmera je to? Med volilce so tudi vzeti v pokoji živeči vojaki, uradniki na penzii, ki nimajo častnikovega (oficirskega) naslova. Vsak uradnik je nov, ko začne delati; precej prvič nihče ne more poznati vseh ljudi, kterih je treba pri volitvi gledati; zato se po spodobnosti ne more očitati, da tudi kaplani, ko pridejo v kako srenjo, precej ne znajo vseh, ki smejo voliti in voljeni biti. To pa tudi ni tako potrebno; saj ne bode vsak mesec nove srenjske volitve, ktere bi se novi kaplan moral precej vdeležiti.

(Dalje prih.)

Dopisi.

✕ Iz Ljubljane 23. aprila. —r.— V denšnjih „Novicah“ berem, da se uže tiska nemški životopis rajnega kneza in vladike Slomščekca, ki bode imel 14 pol na vélikej osmerki s podobo nepozabljenega gospoda. Zložil ga je g. Fr. Kosar, spiritual mariborske duhovščine. V „Drobtinicah“ sicer pride tudi slovenski životopis, ki pa ne bode tako obširen, kakor nemški. Vprašamo, zakaj se pa ta knjiga ni spisala v slovenskem jeziku? Odgovarja se: zato, da bi nemški svet videl, kolike cene, in kako brez madeža je bil krivično obrekovani Slomšček. Naša misel je, da ta odgovor ne veljá nič. Ne samo koroški in štajerski, ampak tudi kranjski Slovenci so rajnega Slomščekca zeló čislali, in imajo ga v blazem spominu. Komu so neznane njegove „Drobtinice“? Komu ni v rokah „Blaže in Nežica“? Kdo ne vé, koliko je mož dobrega storil slovenskemu narodu, kteri ima pravico zahtevati, da bi se mu vse njegovo delanje in prizadevanje podalo v razumljivem jeziku. Če se kdo oglasi, da vseslovanski jezik je še zmirom le nemščina, potem je precej srd in jeza; sami se pa vendar tako védemo, da nasprotnikom dajemo priliko do tacih besed. Umetno zložen slovenski životopis bi bil izgled našej mladini, kako se morajo take bukve pisati; obširnih nemških životopisov je povsod zadosti, slovenskih pa ne. Zakaj nam ne pokazete Slovenca tacega, kakoršen je bil? Dokler bode tako delati, ne pridemo dalje. Komu bode ustrezal nemški životopis? Gotovo prostemu Slovincu ne, ker ga ne umeje, trdemu Nemcu pa tudi ne, ker menda ne bode maral za-nj. Zastoj se je izgovarjati, da bode s tem delom obrekovani Slomšček Nemcem opran. Vsacega zares važnega človeka sodi zgodovina, in kdor v poznejših letih misli pošteno pisati o njem, poišče resnice; pa naj jo najde v tem ali unem jeziku, do njé mora priti, ker sicer ne more zvršiti dela. Ali morda se bojimo, da bi tudi mi Slovenci ne imeli knjige, ktera bi celó tujim pisateljem kdaj utegnila biti studenec (quellenstudium)? Le tako „vermittlajmo“ vsako stvar, potem se pa hvalimo: „Hänschen! du kannst brav deine lektion!“

○ Iz Dolenskega 20. aprila. —h.— V četrtek teden bode tedaj v Kočevji volitev. Povsod se jako govori, da mislijo voliti g. Svetca, pa nobenega družega; toda nekteri pa uže odvrčajo, posebno kmete; ali to se zdaj še bolj nekako na skrivnem godi. Bati se je, da bi kmečkih volilcev ne premetili, kakor se v tacih prilikah večkrat nameri. Bil sem uže pri volitvi, pri kterej so izvolili moža, za kterega se poprej še nihče ni zmenil. Zatorej bi svetovali kočevskim, ribniškim in laškim volilcem, naj verjemó narodnim boriteljem, ki jim priporočajo g. Svetca, sicer pa naj ne poslušajo ne tega ne unega, ki bode zvijačno dokazoval, da je zato in zato bolje, naj bi se izvolil ta in ta. Pametni možje so se uže dovolj prepričali, kako važno je, da sedi razumen, vsem strankam pravičen mož v deželnem zboru, zato pa naj se tudi obilo zberó v Kočevje, ko bode treba voliti; ali če mislijo namestu sebe koga poslati, naj dadé oblast samo tacim možakom, na ktere se lahko zanesó, da bodo volili, kakor jim je naročeno, pa nič drugače. — Sicer pa moram opomniti z bridkim srem, da pobožni Dolenci še vedno spimo, kar se tiče narodne svesti; le malo kje dobiš tacega človeka, da časi pomežkne z eno obrvjo; ali ko vidi, kako okoli njega vse pokojno dremlje, obrv kmalo zopet zatisne, kakor bi se zdelo tudi njemu, da ni še čas vstati, umiti, počesati in opraviti se.

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. Dovršeno je bilo 18. dan t. m. preiskavanje v tiskarnej tožbi g. dr. Bleiweisa, vrednika in g. Jožefa Blaznika, založnika časopisa „Novic“ zarad dopisa „iz savinske doline“ v lanskem 48. listu. Znano je, da je bilo preiskavanje odloženo, dokler je trajal deželni zbor.

Dunaj. G. Juri pl. Stratimirović je prošil, naj se mu vzame služba generalnega konzula v Palermu, kar se je tudi zgodilo.

— Od 1. maja bodo hodili vsak teden trije brzi vlaki od Dunaja do Trsta pa zopet nazaj, in sicer vsak vtorek, četrtek in soboto. — Pišejo, da se telegrafsko nadzorstvo (inspekzion) premakne iz Trsta v Celovec.

Viša deželna sodija je čisto potrdila, da bode dr. Tkalac 8 mesecev v težkej ječi; da izgubi plemstvo in 1100 gld. pológa (kavcije), in da bode Jakob Našelski 4, Lovre Leskovec pa 3 mesece zaprt.

— Policijski voditelj v Trstu, g. vitez Hell, poklican je na Dunaj v policijsko ministerstvo na mesto g. Fiedlerja. — Gospodičina Pustovojtova je šla z Dunaja zopet v Tišnov.

Galicija. „Goniec“ je bil 17. dan t. m. ustavljen zarad svojega uvodnega člana; tudi „Czas“ je neki 17. dan t. m. enaka zadela.

Krakov. 20. dan t. m. je bila velika pojedina Hennesy-u, udu angleškega parlamenta, na čast. Deželni poslanec grof Skorupka je govoril. Opomnil je, da je Poljakom ime Hennesy enako drago, kakor Dudley Stuartovo; da je angleška prijaznost velik porok poljskemu prizadevanju. Hennesy je odgovoril, da Europa vé, kaj ima v sebi poljsko vprašanje; da so v tej stvari Angleška, Francozka, Švedska in Švicarska enacih misli; da je sovražna edina Ruska, ki pa še nikdar ni bila tako slaba, kakor zdaj. Temu govoru je vse navdušeno ploskalo.

Benečija. Vitez pl. Toggenburg je pismeno oznanil svojo misel, da bi ne bilo dobro, ako bi se precej razglasil zakon za lombardo-beneško kraljestvo.

Erdeljska. V rumunskem shodu sta 20. dan aprila v Sibirji (Hermannstadt) vladika Sterka Suluz in Šaguna govorila. Sklenilo se je, naj se pošlje Nj. veličanstvu zahvalnica.

— Vladika Šaguna je svetoval, naj bode v pismu do Nj. veličanstva povedano to-le: 1) udanost cesarske rodovini; 2) naj se pripoznajo splošne državne zadeve; 3) naj se pripozna oktoberski diplom in februarški patent; 4) naj se razodene želja, da bi se erdeljski deželni zbor pravično osnoval; 5) naj se zahteva narodna ravnopravnost. — Pop je storil nasvet, naj bi se v pismu posebno govorilo, da Erdeljci pridejo v državni zbor. Shod je potrdil.

Ruska. V Petrogradu ljudi skrbi, dasitudi London in Pariz vedno zagotavljata, da ostane mir, kar pa nihče ne verjame, temuč prepričani so, da se bode Ruska in Pruska zarad Poljakov bojevala z Evropo.

— Car je imel skriven zbor, v katerem so bili carjeviči in ministri. Govorilo se je zarad Poljske. Pisma zapadnih držav so Rusu zadale nemir.

Poljska. Pišejo, da je Vielopolski vélicemu knezu Konstantinu podál črtež, po katerem bi se na Poljskem odpravili vsi katoliški samostani.

— Urbanovič se je srečno bojeval pri Rihtovem. Čahovski je pri Grabovcah pehnil ruske ulance. V Kališi je vpor čedalje le večí. 19. dan t. m. je 400 dobro oroženih Poljakov s 30 francozkimi častniki šlo iz vélicega vojvodstva na Poljsko.

Srbska. Društvo srbskega slovstva je 23. dan maja

meseca odločilo, da bode praznovalo tisočletnico sv. Cirila in Metoda, in sklenilo, da se dá natisniti govor, ki bode o tej prilici, in tudi zgodovinski, do zdaj še neznani rokopis o življenji sv. Cirila in Metoda. Ta rokopis je našel Rus Komanski v knjižnici tega društva.

Črna gora. „Wiener Zeitung“ piše: turški car je Črnogorcem odločil precěj novcev za stiske, v ktere jih je bila vrgla vojna; izpustil je 20 Črnogorcev, ki so bili uže več let v carigrajskih ječah; dovolil je, da se v domovino sme povrniti 12 menihov, ktere so bili pregnali Turci. Črna gora bode imela, kakor poprej, v Skadru in Mostarji konzule in v Carigradu opravnika; Turška dá Črnogorcem nekoliko ladij žita in ladijo soli, in zboga črnogorskih prošenj je premenila svoje deželske poglavarje v Mostarji in Skadru, da bi Črnogorcem na znanje dala svojo prijaznost. Nadjajo se v Črno goro tudi carskega poslanca z darili knezu Nikolaju. V Cetinji se uže tiskajo pesmi o vsch važnejših bojih zadnje vojne. Knezu Nikolaju so posvečene te pesmi, kterih bode za cël zvezek. — Črnogorcem je torej prišel iz grdega jutra lep dan.

Francozka. Pravijo, da je Cesar Napoleon sam pisal avstrijskemu cesarju, in da v tem pismu prav odkritosrčno govori o poljskih in evropskih zadevah.

— V Parizu je padel glas, da Napoleonovo pismo avstrijskemu cesarju tudi priporoča, da bi se ta dva mogočna vladarja sešla, in vabi Nj. veličanstvo v Fontainebleau.

— Iz Pariza in Londona so zopet mirnejša poročila. Nadjajo se od Ruske odgovora, ki se bode sicer umikal, pa vendar ne popolnoma ustavljal temu, kar zahtevajo zapadne vlade.

Italija. Pišejo, da Viktor Emanuel sam vidi, da „unità italiana“ je prazna beseda, in da se uže delj časa pogovarja z glavarji stare poprejšnje dobe. Utegnilo bi se torej kmalo kaj važnega premeniti. (?)

— Papeževo zdravje se je zboljšalo.

Pruska. Kralj misli, da poljski vpor se ne dá upokojiti brez vojne, za ktero se pripravljati Pruska in Ruska.

Švedska. Po vsej Švedskej so zbori Poljakom na korist, in od povsod Čartoriski dobiva telegrame, ki govoré, kako želé Poljakom sreče.

Lepoznanstvo.

Deseti brat.

(Dalje.)

Jako sem se čudil Zlatorepčevim besedam, ki so mi kazale, da je zeló spremenil svoje misli, kar se nisva videla. Na to mi reče: veš kaj? če me uže tako rad poslušáš, pojva sést, in bližnjo krčmo pokaže z lulo, ki jo je vedno v roci držal, ko je govoril. Ker se je tudi meni uže predolgo zdelo stati na cesti, spremim ga v gostilnico, ki je bila odprta pred nama, da tam dovrši, kar je bil skuhal nad Višnjo goro pod veliko, staro hruško. Sedeva za mizo, in Zlatorepec pripoveduje dalje:

Ko sem sedel v globocih mislih, kar je mimo mene pastir prignal čedo, pa trobil je. Djal sem: ta pastir je gotovo zadovoljnější od najmogočnejših vladarjev na zemlji. David je tudi hodil za jagnjeti svojega očeta, in Kopitar se je z radostjo opominjal tistih dni, v kterih je pasel čedo. — Sijalo je pomladnje solnce, in visoko nad menoj na hruški je prepeval star, lep ščinkovec; bil je tistih, ki se jim pravi ropočev, kterih je tako malo, da Krakovčan, kadar ga zasliši, gre za njim, dokler ga ujame, pa ko bi imel raztrgati

doje podplate. Tudi kos in drozeg sta se oglasila. To se mi je zdelo dobro znamenje, torej vstanem, oprtim svoje breme, vzamem grčavo palico, zazvižgam proti Novemu mestu, pridem blizu Novega mesta v neko vas, kjer so iskali čednika, in dragi moj prijatelj! v osmih dnevih sem uže krave pasel.

Jaz: Tedaj si krave pasel?

Zl.: Voli, krave, ovce in kože, kakor David, Parid in srbski kraljeviči. Imel sem krivo palico, umazano torbo, debele čevlje, plašč iz lipovega ličja in trobento, povito s češnjevim lubjem.

Jaz: Ali menil bi, da to je bila premajhna služba.

Zl.: Poleg tega sem tudi iskal tičjih gnejzd, smolo drl, pa kresilno gobo nabiral po gozdu. Ali uže modri Salomon pravi, da vsaka stvar na svetu je prazna slama. Tudi pastirstvo ni vredno, da bi ga za psom vrgel. Pustil sem čedo in pastirsko torbo, zopet vzela svojo staro palico v roke, in zdaj grem v Ljubljano, kakor vidiš. Ker se pa v slovenskih Atenah mislim za trdno ustaviti, zato sem vzela s seboj vse blago, kar mi ga je Bog dal, pa vrag ne vzela.

Jaz: Kaj pa meniš početi v Ljubljani?

Zl.: Slišal sem, da bode izhajal nov časnik, pa sem djal: kaj nisem tudi jaz nekdanj prebiral Kastelčeve bučelice? Kaj niso kake „Novice“ sem ter tje prišle tudi meni v roke? Celó na paši za grmom sem jih prebiral, pa ovsén kruh sem jedel. Kaj nisem z učenci prepeval tudi jaz narodnih pesmi, poleg družih najraje tisto, ki ima samo dve vrstici: „za domovje se vzdignimo?“ Vzdignil sem se torej z božjo pomočjo za domovje, in prišel sem v Ljubljano, kjer se menim kaccemu časopisu prodati.

Jaz: Prodati vendar ne!

Zl.: Koliko dni pa je tega, kar sem bil pri branjevcu kupil sira zavitega v zadnji list nemškega časopisa? Veš, kaj sem bral na zadnji strani tega zadnjega lista? Nekdo je na glas prodajal sam sebe: „ein junger mann zu kaufen!“ to se pravi: „mlad človek, moškega spola, prodaja sam sebe; kdor hoče, naj ga kupi.“ Če inajzo drugi to pravico, zakaj bi je pa jaz ne imel? Ali nisem svoboden človek?

Jaz: Neseš tedaj sam sebe na semenj, pa le kaccemu časniku; družim poštenim ljudém nisi na prodaj?

Zl.: Zdaj še ne.

Jaz: Ali si pa dobro pretehtal, kaj je to: časnik vredovati? Meniš, da je tako delo, kakor smolo dreti ali pa kresilno gobo nabirati?

Zl.: Tega ne menim, ker nisem tako neumen, ampak dobro vem, da je še laže. Smolarja zapró, če ga zaleze logar ali kmet; časnikar pa lahko brezi vse skrbi smolo dere iz družih listov, knjig, dopisov itd., pa vendar ga nihče ne toži; po gobo moraš plezati visoko na bukev, in če se veja odčesne, lahko padeš, ulomiš si vrat, roko ali nogo; časnikar pa

zmirom lepo doma sedi, po zimi pri peči, po letu pri oknu, pa duhan puši; celó v oblake mu ni treba, kakor pratikarju, ki mora iti vsako leto vsaj enkrat na vreme pogledat.

Jaz: Ko bi vrednik samo pušil, kdo bode pa delal na mestu njega?

Zl.: Drugi ljudje.

Jaz: Kdo ti je pa to povedal?

Zl.: To sam vem; pa tudi ni dolgo, kar sva v Novem mestu pri Stenovecu kozarec vina pila z Brlogarjem, ki me je oblekel od nog do glave, kakoršnega me zdaj vidiš; on me je opravil, predno sem se izpustil čez jordansko reko novega upanja. Brlogar ti ni znan, ali verjemi, da je modra glava. Brlogar je djal: Zlatorepec! ko smo še paglavci tukaj hodili v šolo, slovenski meniti se pa smeli nismo, ti nikoli nisi zató lonca na hrbtu nosil, ker si raji molčal, kadar nisi vedel po nemški odgovoriti. Meniš, da to ne kaže političnega človeka? Lončarskemu konju si bil tudi ti poteknil kopriv pod rep, da je moral poskočiti. Nikoli tega ne pozabim, kako je rep stiskal, in vstajal na sprednje in zadnje, da je potrl vse lonce, kar je imel na sebi rumenih in črnih. Tačas je učil nas pater Frumenci, Bog mu daj nebesa. Ko pridemo potem zopet v šolo, ti pa na ravnost k mizi, kjer je sedel Frumenci, pa si djal: zunaj stoji Ribničan, ki bi me rad zatožil, da sem njegovega konja pohujšal. Pater Frumenci te je mislil nekaj vprašati, kar smo vsi dobro videli; najbrže je hotel zvedeti, kako je treba narediti, da se konj pohujša — kar se odpró vrata, in v šolo stopi lončar Krznè, star dedec, rudeče pasice, jako ohlapnih hlač in širocega klobuka. Ti si pa rekel: ta-le mož pravi, da sem jaz njegovega konja pohujšal. Krznè odgovori: saj si ga res, in si ga! Takrat pa smeh po šol! Pater Frumenci, Bog mu daj dobro, sam on se ni smejal, ampak le namuznil se je, ker nas je vedno učil, da moder človek se nikdar ne smeje; če se namuzne, pa je uže desti; kar je več, to je napek. Lončar je pa začel kričati in pri-sezati, da pojde v Ribnico po pečat vsemu Novemu mestu in posebno patru Frumenciju, ki ni hotel verjeti, kar bi vsaka baba verjela. Tako srdito je vrata zaprl za seboj, da se je vsa šola zdrznila, pa je šel; pečata pa še zdaj ni iz Ribnice.

(Dalje prih.)

19]

Razprodaja.

2]

Ker mislim po sedaj začeti vso drugo, v Ljubljani čisto novo kupčijo, zato vse blago ki se méri na vatel, in ki je zdaj posebno v šegi, razprodajam se pod ceno, po kateri sem ga dobil iz fabrik.

Trgovec v Ljubljani na vélicem trgu št. 240 „pri golobu pismonosu“ (Briettaube.)

Dunaj 23. aprila. — Nadavek (agio) srebru 111.75.

Ljubljanska cena

22. aprila 1863.

	Srednja cena		Najviša cena			Srednja cena		Najviša cena						
	gld.	kr.	gld.	kr.		gld.	kr.	gld.	kr.					
vagan pšenice	4	98	—	—	stot pšenične moke	6	—	13	—	libra govédine	—	21	—	23
" rži	3	—	—	—	" ržene	8	—	—	—	" telétine	—	20	—	21
" soržice	3	50	—	—	" ajdove	6	—	8	—	" svinjine	—	20	—	22
" ječmena	2	68	—	—	" debeljačeve	6	—	—	—	" slanine nove, (špeha)	—	25	—	28
" ovsa	2	21	—	—	" sena	1	35	1	75	" " stare	—	40	—	—
" debeljače (turšice)	2	75	—	—	" slame	—	90	1	10	" sala	—	31	—	—
" ajde	2	27	—	—	vagan oglja	—	40	—	50	" masla	—	60	—	—
" prosa	2	85	—	—	" koruna (krompirja)	1	50	—	—	" prsnega masla (putra)	—	55	—	—
" fižola	4	90	—	—	sežen drv 30" dolžih(trdih)	8	—	—	—	" lojévih sveč	—	43	—	—
" leče	6	20	—	—	" " " (mehk.)	6	—	—	—	" meda	—	25	—	—
" graha	6	20	—	—	libra (funt) sladkorja	—	36	—	42	" predíva	—	24	—	35
" boba	5	—	—	—	" kave	—	65	—	84	vrč (bokal) vina	—	48	—	80
" kaše	4	20	—	—	" olja laškega	—	55	—	—	" piva	—	20	—	32
stot (cent) ječmenka (ješpranja)	6	—	—	—	" lanenega	—	38	—	—	" žganja	—	70	1	—
					" " goršičnega	—	40	—	—	" vinsk. cveta	—	84	—	—